

ОПИСАНИЕ НА

Модул УПТО

КЪМ

ПП СКИПТЪР(i)

Версия 1.1.2

Съдържание

Общи положения.....	3
Концепция.....	4
Настройки.....	4
Контрол за манипулация на данни.....	5
Справки.....	6
Администриране на фискално устройство.....	6
Функции и контроли в СКИПТЪР(i) налични по принцип и/или съобразени с Н-18 (Приложение № 29, т. 15, т.16).....	6
Функции и контроли в СКИПТЪР(i), които действат при наличие на модул УПТО.....	7
Функции и контроли в СКИПТЪР(i), които действат на база на настройките на модул УПТО.....	8
Ниво на достъп Одитор от НАП (четене-администратор на пакета).....	9
Акаунт Одитор от НАП.....	9
Одиторски функции.....	10
Оперативна работа със СКИПТЪР(i) при ползване на модул УПТО.....	11
Стартиране на СКИПТЪР(i) и автентикация на потребителя.....	11
Избор на работен пакет данни.....	12
Основен прозорец.....	20
Настройки и контрол на модул УПТО.....	22
Администриране на фискално устройство.....	35
Създаване на документи в СКИПТЪР(i) при наличие на модул УПТО.....	36
Специфични настройки и контроли в СКИПТЪР(i) при ползване на модул УПТО.....	40
Управление на оператори и роли.....	40
Видове документи на СКИПТЪР(i).....	41
Специфични настройки на документите свързани с управление на продажбите.....	42

Общи положения

Модул УПТО (Управление на продажбите в търговски обекти) е разработен от фирма Униконс ООД във връзка с измененията на НАРЕДБА № Н-18 ОТ 13 ДЕКЕМВРИ 2006 Г. ЗА РЕГИСТРИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ ЧРЕЗ ФИСКАЛНИ УСТРОЙСТВА НА ПРОДАЖБИТЕ В ТЪРГОВСКИТЕ ОБЕКТИ, ИЗИСКВАНИЯТА КЪМ СОФТУЕРИТЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕТО ИМ И ИЗИСКВАНИЯТА КЪМ ЛИЦАТА, КОИТО ИЗВЪРШВАТ ПРОДАЖБИ ЧРЕЗ ЕЛЕКТРОНЕН МАГАЗИН (ДВ, БР. 80 ОТ 2018 Г.).

Модул УПТО функционира в интегрирана система за управление СКИПТЪР(i) (<http://www.unicons-bg.com/products.php?id=1>), която също е разработена от Униконс ООД. Минималната версия на СКИПТЪР(i), към която може да се ползва модул УПТО е 4.43.0.

Модул УПТО се предлага като опция в закупения от клиента лиценз за ползване на СКИПТЪР(i). Самият лиценз за ползване на СКИПТЪР(i) представлява подписан и кодиран файл с име License. Продуктът СКИПТЪР(i) е предоставен за изтегляне от <http://www.unicons-bg.com/downloads.php?id=1>. На тази страница се съдържат и инструкции за извършване на инсталацията. В инсталационния пакет се съдържа и помощен контекстно ориентиран файл Scipteri.chm.

Модулет функционира само при включена едноименна опция в лиценза на СКИПТЪР(i). При работа на СКИПТЪР(i) в демонстрационен режим, функционалността на модул УПТО се блокира (Приложение № 29, т.20).

Файлът License съдържа Сериен номер, Срок на абонамент, ЕИК на притежател, Наименование на притежател, Списък включени модули и опции (<http://www.unicons-bg.com/prices.php?id=1>).

Закупеният лиценз се зарежда в главната база от данни и в зависимост от опцията му за Брой пакети, може да бъде прикрепен към един или повече пакети. За една инсталация на СКИПТЪР(i) (ползване на една инстанция на MS SQL) могат да бъдат закупени и заредени множество лицензи. Функционалността на системата за отделен пакет зависи от опциите и модулите в лиценза, към който е прикрепен този пакет.

Модулет работи като част от десктоп приложение СКИПТЪР(i) с локална инсталация на всеки компютър или на споделено място в мрежа под операционна система Windows в поддържано от производителя Microsoft издание. СКИПТЪР(i) и Модул УПТО поддържат интерфейс на български език (Приложение № 29, т.1).

Данните се съхраняват и обработват чрез Microsoft SQL Server. Базата данни съдържа множество съхранени процедури и таблици. Таблиците са свързани чрез референциални връзки (Приложение № 29, т.2).

Базата данни може да бъде разположена на сървър в локалната или глобалната мрежа. Достъпът до данните се осъществява чрез предоставените от Microsoft SQL Server услуги. В папката, в която е инсталиран СКИПТЪР(i) се

анализира файл SCIPTEr.ini, в който са съхранени настройки за начина на свързване с MS SQL SERVER:

```
[Connection]
Server=Server_Name\SQL_Name,Port
```

Операторите на системата СКИПТЪР(i) се поддържат като Код, Име, Длъжност в специални таблици в главната база данни. Всеки активен оператор е асоцииран с потребител на инстанцията на MS SQL SERVER. Не се допуска двама оператори на СКИПТЪР(i) да се асоциират с един и същ потребител на инстанцията на MS SQL SERVER. Автентикацията на потребителите се осъществява от MS SQL SERVER и на база на уникалността на асоциацията еднозначно се идентифицира операторът за системата СКИПТЪР(i) (Приложение № 29, т.7).

Модул УПТО и СКИПТЪР(i) са реализирани на Borland Delphi 2006.

Концепция

Настройки

Настройките могат да се променят само от администратор. Промени са допустими само ако няма активирани прозорци за Добавяне и Оглед на документи. По време на тяхната промяна е гарантирано, че няма други активни потребители. Това гарантира, че винаги ще се ползват актуалните настройки от всички активни потребители.

Чрез настройки на модул УПТО се описват *търговските обекти* на фирмата, за която се обработват данни чрез СКИПТЪР(i), в които се извършват продажби с издаване на фискални бонове.

Описват се *фискалните устройства*, които функционират в търговските обекти. Поддържат се следните устройства и комуникацията е реализирана на съответните протоколи:

ЕЛТРЕЙД: ЕЛТРЕЙД КОМУНИКАЦИОНЕН ПРОТОКОЛ (вер. 1.1.0)

ДЕЙЗИ: ПРОТОКОЛ ЗА КОМУНИКАЦИЯ МЕЖДУ ФИСКАЛНИ УСТРОЙСТВА И ПЕРСОНАЛЕН КОМПЮТЪР

ДАТЕКС: DATECS Програмен интерфейс на каси DP-05, DP-25, DP-35, WP-50, DP-150 Версия 2.04BG

ТРЕМОЛ: TREMOL_protocol_description_BG_1902191535

Описват се *работните места*, като всяко работно място се идентифицира чрез името на компютъра, чрез който се ползва системата. Не се допуска повторение на имена на компютри. За работните места се определя търговския обект, в който се намира. Може, но не е задължително, да се определи фискалното устройство, което е свързано към компютъра. На едно работно място не могат едновременно да се изберат две и повече фискални устройства. Модул УПТО може

да управлява фискално устройство, само ако то е директно свързано към компютъра.

Описват се **видовете документи** на СКИПТЪР(i), които могат да се създават в търговски обекти. За всеки вид се посочва тип спрямо модул УПТО. Възможните типове са:

- *Несвързан с управление на продажбите*
- *Продажба*
- *Сторниране*
- *Плащане*
- *Продажба с плащане*
- *Анулиране*

Чрез тези документи се активират, приключват, анулират, сторнират продажби и се извършват плащания. При плащанията в брой и сторниране на плащания се издават фискални бонове на свързаното фискално устройство. Документите свързани с продажбите могат да се създават само на работни места с активни фискални устройства.

Модул УПТО не притежава функционалност за отпечатване на служебни бонове на фискално устройство (Приложение № 29, т. 11, т.14).

Допуска се в търговските обекти да се създават документи, които нямат отношение към продажбите и плащанията, изискващи издаване на фискален бон. Такива може да са документи за доставки, за прехвърляния, за продажби при които плащанията са изключително по банков път, за подготовка на оферти, проформа фактури, предварителни заявки, за плащания по банков път и други, които не са обвързани с плащания, изискващи издаване на фискален бон. За тези видове документи не се изисква работното място да е свързано с фискално устройство.

Контрол за манипулация на данни

Таблиците от данни на модула, които служат за съхранение на настройките му поддържат хронология на промените.

Модулът притежава функционалност за проследяване на хронологията на промените, чрез която могат да се проследят процесите по създаване, промяна, деактивиране, активиране на елементите на настройка на модула - Търговски обекти, Фискални устройства, Работни места, Видове документи (Приложение № 29, част от т.18.9).

Операциите по активиране, приключване, сторниране, анулиране, плащане се вписват в специализирана таблица от модула.

Таблиците с настройки, хронологиите на промените, таблицата с операции свързани с продажби в ТО не допускат изтриване на записи.

Модулът поддържа специална контролна таблица, чрез която следи за възможна манипулация на данните в таблиците за настройки, хронологиите на промените и таблицата с операции по продажбите. Самата контролна таблица се контролира за манипулации на база на подписани с ключ и допълнително кодирани

данни в специално поле. Алгоритмите за подписване и кодиране са включени единствено в модул УПТО и останалите модули на СКИПТЪР(i) нямат възможност за манипулация на данните поддържани от него (Приложение № 29, т.3,4).

Модулът притежава функционалност за **Контрол на данните**, чрез която се локализируют и визуализируют данни, които са манипулирани. Контролът обхваща контролната таблица, таблиците за настройки, хронологиите на промените и таблицата с операции по продажбите.

Справки

В модул УПТО е включена функция Справки. Чрез нея се извличат данни, вписани от модула по операции по продажбите. Може да се определи период, за който да се извлече информацията. Може да се извлече Обобщена или Детайлна информация. Обобщената информация е на ниво общи данни за документите, а детайлната съдържа и данни за артикули с количества, цени и стойности. Информацията се визуализира в компонент за обработка на таблична информация, който има функции за филтриране по произволни полета, за експорт в електронна таблица (xls, ods), HTML и RTF формат (Приложение № 29, т.18.1 до 18.5).

В таблиците се съдържат и данни за момента на вписване на операцията, вида на документа (Откриване, Приключване, Анулиране, Плащане, Сторниране), Данни за търговския обект, работното място и оператора (Приложение № 29, т.15, т.16).

Справки по т. 18.6 – 18.7 от Приложение № 29 могат да се предоставят от интегрираната система за управление СКИПТЪР(i), когато такива данни се поддържат в модела (Приложение № 29, т.15, т.21).

Администриране на фискално устройство

Модулът притежава функции за управление на фискалното устройство, което е свързано с конкретно работно място по отношение на:

Служебно въвеждане и извеждане на суми;

Отпечатване на дубликат на последния бон;

Аварийно отказване (прекратяване) на фискален бон;

Синхронизиране на часовника на устройството с този на сървъра (Приложение № 29, т. 5).

Модулът активира и следните отчети:

Дневни финансови отчети с и без нулиране. При генериране на отчет с нулиране (Z-отчет) се контролира дали свързаното фискално устройство е в готовност за издаване на фискален бон (Приложение № 29, т.8);

Суми по данъчни групи за деня;

Финансов отчет за период;

Функции и контроли в СКИПТЪР(i) налични по принцип и/или съобразени с Н-18 (Приложение № 29, т. 15, т.16)

Има специални роли свързани с модул УПТО: *Плащане - УПТО (системна), Сторниране - УПТО (системна), Продажба - УПТО (системна), Анулиране - УПТО (системна)*. Правата за тези роли са заложени в кода на програмата и не могат да се променят чрез настройки.

Данните за оператори на системата съдържат полета *Код, Наименование и Длъжност*.

Поддържа се хронология на промените при добавяне и редакция на данни за оператори на системата.

При присвояване на някоя от специалните роли за модул УПТО на даден оператор се извършва контрол за наличие на уникален 4 символен код, три имена и длъжност.

Поддържа се хронология на промените при промяна нивото на достъп до пакета.

Поддържа се хронология на присвоените и отнети роли по операторите на пакета.

Поддържа се хронология на добавяне, редакция и изтриване на роли.

Поддържа се хронология на промените при промяна на правата на оператори и роли.

Поддържа се хронология за всички действия по активиране и деактивиране на акаунта (влизане и излизане от системата).

Поддържа се хронология на промените на номенклатурите.

Има функция за проследяване на всички Хронологии на промените / LOG (Приложение № 29, т.18.9).

СКИПТЪР(i) може да поддържа данни за неограничен период от време. Не са задължителни процедурите по приключване и зачистване на данни на някакъв период от време.

Има функционалност за създаване на моментни снимки на пакета от данни, които са достъпни за преглед на информацията в тях в ограничен режим по отношение на редакцията им. Може да се ползват, ако се предприемат действия по зачистване на данни в работния пакет.

Има функции за създаване на ръчни или автоматични архиви на пакетите от данни. Архивираните пакети могат да бъдат отново заредени като работни с цел

преглед на информацията в тях чрез диалоговите прозорци на системата (Приложение № 29, т.17).

Функции и контроли в СКИПТЪР(i), които действат при наличие на модул УПТО

Следващите функции и контроли се активират само при наличие на опция УПТО в лиценза за ползване на СКИПТЪР(i).

При активиране на пакет с данни на СКИПТЪР(i), се зареждат настройките на модула. Счита се, че те са непроменими по време на работа със системата, защото всяка тяхна промяна може да се извърши само при липса на втора активна сесия.

На база на заредените настройки се установява дали работният компютър е свързан с активно работно място в търговски обект.

Установява се дали активният оператор има включени системни роли свързан с УПТО и ако е така се контролира той да има 4 символен код, длъжност и три имена. Контролът е превантивен, но ако е нарушен, няма да се допусне активиране на документи свързани с продажби спрямо модул УПТО (Приложение № 29, т.6).

При наличие на модул УПТО, за номенклатурите *Контрагент* и *Стоки и услуги* се изисква да е включена *Хронология на промените*. Това условие се проверява при всеки опит за корекции в настройките на модула. При наличие на модул УПТО вписването на Хронология по посочените номенклатури не може да се изключи.

Функции и контроли в СКИПТЪР(i), които действат на база на настройките на модул УПТО

Връзката между модула и интегрираната система за управление се определя на база на настройките в модула за *видовете документи* на СКИПТЪР(i). На база на тези настройки се налагат ограничения в работата на СКИПТЪР(i) за описаните в модула документи.

Ако продуктът работи в търговски обект, при опит за добавяне на документи се контролира дали:

Документът е включен в списъка на Видове документи в ТО;

Операторът притежава необходимите служебни роли на модул УПТО за добавяне на съответния вид документ;

Операторът има заведени коректни данни относно Код, Три имена, Длъжност.

Ако документът е от тип спрямо УПТО *Продажба* или *Продажба с плащане* се контролира дали свързаното фискално устройство е в готовност за издаване на фискален бон (Приложение № 29, т.8). При изпълнено условие се

вписват данни за Откриване на нова продажба с поредния УНП (Приложение № 29, т.9) в защитените таблици. При записа на документи от тип спрямо УПТО *Продажба* или *Продажба с плащане* отново се контролира дали свързаното фискално устройство е в готовност за издаване на фискален бон (Приложение № 29, т.8). Ако това е така записът се допуска и се вписват данни за Приключване на продажбата в защитените таблици.

При наличие на модул УПТО, ако продуктът работи извън търговски обект се контролира да не могат да се създават документи, които спрямо модул УПТО имат един от следните типове:

- *Продажба*
- *Сторниране*
- *Плащане*
- *Продажба с плащане*
- *Анулиране*

За изброените типове документи спрямо УПТО са забранени функции редакция и изтриване, както от работни места в търговски обект, така и извън тях (Приложение № 29, т.13).

На база на настройките на самите документи в СКИПТЪР(i) от интегрираната система за управление към модула се подават данни за вписване в защитените таблици, свързани с продажбите и за отпечатване на фискален бон на свързаното фискално устройство.

Това са данни относно общата стойност на продажбата и списъка от артикули с количества, цени, отстъпки, стойности.

При наличие на данни се подават и номер и дата на фактура и получател по фактурата.

За документи от тип спрямо УПТО *Сторниране*, *Плащане*, *Анулиране* се подава и връзка към документа, по който се извършва операцията. За *Сторниране* това е документът, чрез който е осъществено *Плащане*. За *Плащане* и *Анулиране* това е документ, с който е открита и приключена продажбата. На база на тази връзка, модул УПТО локализира, вписва и изпраща към фискалното устройство УНП на продажбата, по която се извършва съответната операция (Приложение № 29, т.10). При записа на тези типове документи, модул УПТО вписва данни в защитените таблици (Приложение № 29, т.12), включително и относно оператор, работно място, обект (Приложение № 29, т.15).

Ниво на достъп Одитор от НАП (четене-администратор на пакета)

Съществува ниво на достъп до пакет ***Одитор от НАП (четене-администратор на пакета)***. Оператор с такова ниво има достъп само за четене до съответния пакет (база данни) от гледна точка на MS SQL SERVER и администраторски права за достъп до функциите на СКИПТЪР(i). Оператор с такова ниво може да вижда всички настройки и данни по системата, но не може да ги променя.

Акаунт Одитор от НАП

Администратор на системата трябва да добави акаунт за одитор на НАП. За този акаунт трябва да бъде определено ниво на достъп **Одитор от НАП (четене-администратор на пакета)** до пакети данни, които притежават модул УПТО. На акаунт с ниво на достъп **Одитор от НАП (четене-администратор на пакета)** могат да се присвояват различни роли. Одиторът от НАП трябва да поиска потребителско име и парола от администратор на системата, за да получи достъп за извършване на проверка. Одиторът от НАП може да поиска информация за наложените ограничения на неговия акаунт. Такава може да се получи от прозорец Сигурност, който се активира от точка Сервиз/Сигурност (Приложение № 29, т.19).

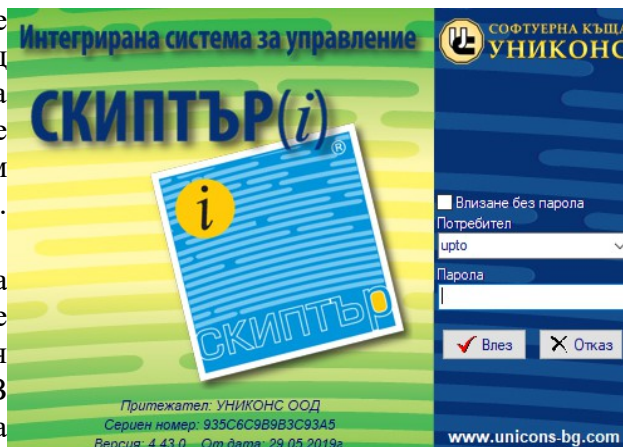
Одиторски функции

Информацията относно настройките на модул УПТО и справки по точки 18.1 до 18.5 от приложение № 29 на наредба Н-18 одиторът може да получи от прозорец **Настройки и контрол на модул УПТО**. Справки по точки 15 и от 18.6 до 18.9 одиторът може да получи от функциите за проследяване на хронологии и състояния на СКИПТЪР(i).

Оперативна работа със СКИПТЪР(i) при ползване на модул УПТО

Стартиране на СКИПТЪР(i) и автентикация на потребителя

След стартиране, на екрана се визуализира прозорец, съдържащ логото на продукта, версия и дата на създаване. В дясната част се визуализира логото и връзка към сайта на производителя Униконс. В дясната част има:

- Влизане без парола
Отметка, указваща активиране на продукта чрез потребителя стартирал приложението. В настройките на самата система, този начин на автентикация може да не е позволен. След опит за свързване и проверка на настройката е възможно достъпът да бъде отказан.
- Потребител
Текстово поле за въвеждане на идентификатор за потребителя. При влизане в системата с потребител от домейн, идентификаторът се изписва, като се посочват домейна и потребителя, разделени с наклонена черта (DOMAIN\Username). Когато е включена отметката *Влизане без парола*, това поле е недостъпно за редакция и в него автоматично е изписан потребителя, стартирал продукта.
- Парола
Текстово поле за въвеждане на парола. При въвеждане, в полето се вписват звездички, независимо от набраните символи. Когато е включена отметката *Влизане без парола*, това поле е недостъпно за редакция.
- Влез
Бутон за активиране на продукта.
- Отказ
Бутон за отказ от активиране на продукта.

В зависимост от начина на настройка на командата за стартиране (ShortCut), частта за въвеждане на потребител и парола може да не се визуализира и директно да се премине към основния екран на системата. Чрез параметри в командата за стартиране могат да се фиксират:

- ini - път до ini файл
- user - потребителско име за автоматичен вход
- pass - парола за автоматичен вход

- winauth - ако е равно на 1 влиза автоматично с windows authentication. С висок приоритет е от user и pass (ако и трите са подадени ще влезе windows authentication без да зачита user и pass)

Форматът за подаване на параметри е следния [име на параметър]=[стойност на параметър] като има изискване за заграждане в кавички, когато има интервали - пример "ini=C:\Program Files\Unicons\SCRIPTERi\SCRIPTERi.ini".

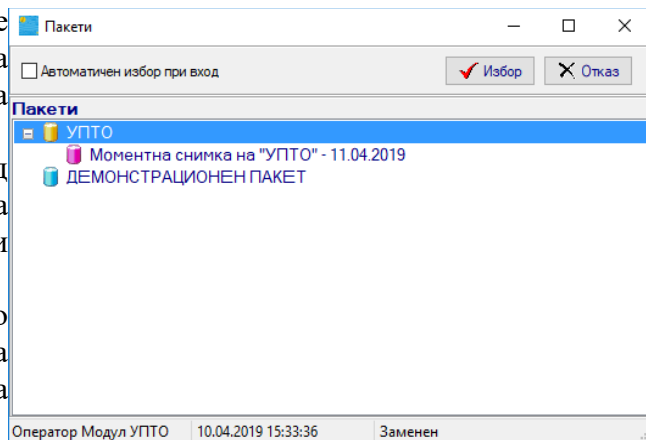
На база на въведените Потребител и Парола системата прави опит за определяне автентичността на Потребителя. Проверката се прави на база на регистрираните потребители и групи в ползваната инстанция на SQL Server. В зависимост от успеха на тази операция, потребителят се допуска или не за работа. В зависимост от определените Права на потребителя и членството му в Роли, се определя достъп до отделни функции и данни на системата. Ако при стартиране Потребител и Парола са видими, то при всяко следващо стартиране на един и същи компютър, системата предлага последно ползвания Потребител. Чрез падащ списък се визуализират всички ползвани потребители на този компютър.

Избор на работен пакет данни

Прозорец Пакети е предназначен за манипулация на цели пакети от данни и за избор на активен (работен) пакет.

Активира се или веднага след удостоверяване автентичността на потребителя, или чрез точка Пакети на меню Сервиз.

Всеки пакет е относително независим и се съхранява в една БАЗА ДАННИ от гледна точка на MS SQL Server.

Условно казано, всеки пакет съдържа данни за една фирма.

Пакетите биват следните видове:

- Стандартен работен пакет
Иконата пред името на пакета е цилиндър оцветен в жълто. Пакетът е обвързан с Лиценз за ползване. Функционалните и количествени ограничения зависят от опциите на този лиценз.
- Демо пакет
Иконата пред името на пакета е цилиндър оцветен в синьо. Пакетът не е обвързан с Лиценз за ползване. Функционалните и количествени ограничения зависят от заложените за работа в Демонстрационен режим.
- Моментна снимка на пакет
Пакетът се визуализира като поделемента на друг пакет (второ ниво в йерархия). Иконата пред името на пакета е цилиндър оцветен в лилаво. Пакетът не е обвързан с Лиценз за ползване. Функционалните и количествени ограничения зависят от заложените за работа в

Демонстрационен режим. Счита се че пакетът е създаден като копие (снимка към определен момент) на пакета, на който се явява поделемент.

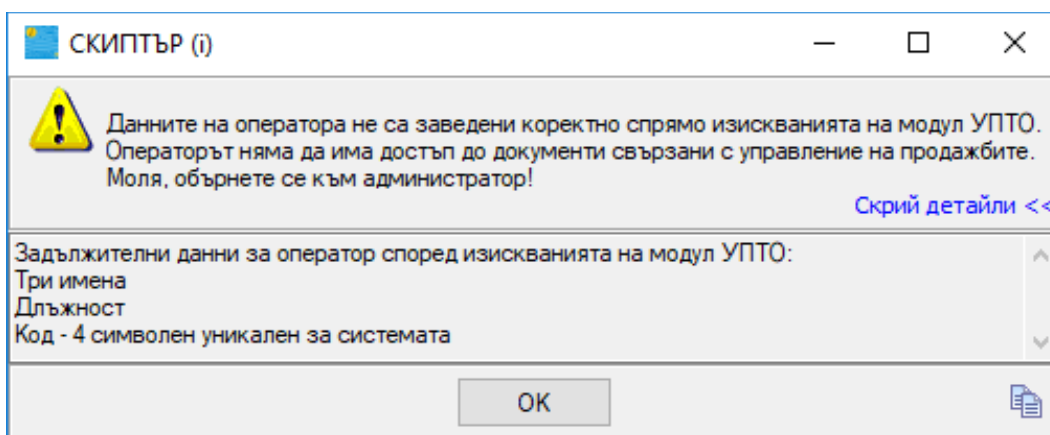
Прозорецът е организиран е в следните елементи:

- Горен команден панел

Съдържа отметка Автоматичен избор при вход и бутони Избор и Отказ. Ако се включи отметката Автоматичен избор при вход, при следващо стартиране на програмата, този прозорец няма да се активира, а автоматично ще се премине към Основния прозорец. Работен пакет ще бъде последният, с който операторът е работил. Настройката е индивидуална за всеки оператор. Чрез бутоните Избор и Отказ, съответно се избира посочения пакет данни или се затваря прозореца без избор на пакет. Изборът на пакет може да се осъществи и чрез двоен клик с левия бутон на мишката.

При избор на пакет се извършват редица контроли по отношение съвместимост на версия на пакета и версия на програмата, асоцииране на оператори, контрол по отношение на включени опции в лиценза и същинско съдържание на пакета.

Във връзка с модул УПТО, ако в лиценза е включен модулът и работното място (компютърът) е в търговски обект, ако операторът притежава някоя от служебните роли за работа с модул УПТО се контролира коректността на данните за самия оператор.

- Централен списъчен (йерархичен) изглед

Съдържа списък от пакети и подпакети. В зависимост от конкретната настройка за оператора, в дясната част може да е визуализирано мемо поле Бележки.

Администраторите на системата имат достъп до всички създадени пакети. Операторите, които нямат администраторски права виждат само онези пакети, до които имат предоставен достъп.

Редът на пакета, с който операторът е работил последно е оцветен в жълто. Редът, който ще се манипулира или избира за работен (активния ред) е оцветен в синьо.

Пакетите се именуват при тяхното създаване. Възможна е и по-късна редакция на наименованието на пакета, но тази функция е достъпна само за Администратор на системата. Редакцията на наименование се включва или чрез клавиш F2 или чрез повторно кликуване върху наименованието на активния ред от списъка.

- Статус линия
Съдържа информация за селектирания в момента пакет. Информацията се състои от данни за създателя на пакета, датата и часа на създаване и метода на създаване. Методите на създаване могат да бъдат Създаден, Импортнат, Заменен, Моментна снимка.

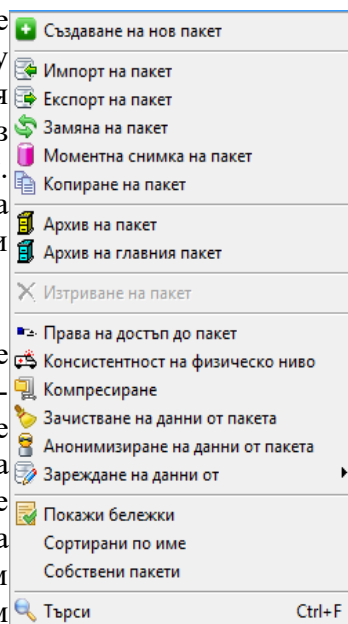
В зависимост от това дали активния оператор е администратор на системата или не и какво е нивото му на достъп до съответния пакет, прозорецът предоставя различни функционалности. Активирането им става чрез контекстно меню, прикрепено към списъка пакети. Следните функционалности са достъпни за Администратор на системата, а част от тях и за оператори с ниво Пълнен достъп (Администратор на пакета):

- Създаване на нов пакет
Активира прозорец съдържащ поле Наименование и група за избор на вариант с две възможности - Демо пакет и Към лиценз. В поле Наименование се въвежда „говорещо“ име за пакета. Това обикновено е името на фирмата за която ще се обработват данни. Чрез групата за избор на вариант се определя вида на пакета - демо или към определен закупен лиценз. Ако се избере Към лиценз, трябва да се избере и лиценз. Изборът става от заредените към инстанцията лицензи. Чрез триточково бутонче в края на полето за лиценз се активира прозорец Лицензи, в който се извършват действията с предоставените от производителя лицензни файлове.

След определяне на наименование, вид на пакета и евентуално лиценз, чрез бутон Запис се активира процес по създаване на нов пакет от данни. В този момент, при избран Лиценз се извършва проверка за това дали той допуска добавяне на нов пакет (дали не е изчерпан лимита на опцията Брой пакети).

При изчерпан лимит процесът по създаване се прекратява и се дава възможност за избор на друг лиценз или определяне на пакета за Демонстрационен.

След успешно определяне типа на пакета и евентуалния лиценз, в нов

прозорец Обновяване на структура на данни последователно се изпълняват скриптове за създаване и модификация на данни и процедури в базата. След изпълнението на всички необходими скриптове и изчакване в рамките на 5 секунди, прозорецът се затваря и към списъка пакети се добавя новосъздаденият.

ВАЖНО е от кой компютър се извършва операцията - дали това е сървър или клиентска станция. Ако се работи на сървъра, процедурата минава значително по-бързо. Всички действия се извършват на локалния компютър. Ако се работи на клиентска станция е важно как е настроена връзката със сървъра (виж Инсталиране, конфигуриране и администриране на системата) и каква е скоростта на обмен на данни между станция и сървър.

- Импорт на пакет

Изисква избор на файл с разширение bak (архивен). Избраният файл трябва да е създаден чрез функцията Експорт на пакет на СКИПТЪР(i). По подобие на предходната точка се определят наименования (по подразбиране името на избрания файл), вид и лиценз за пакета.

След като се активира импорта се появява съобщение за изчакване, в което се проследяват отделните стъпки.

Има ограничения по отношение на съвместимостта на архивните файлове с версията на MS SQL Server. Файлове създадени от по-висока версия на MS SQL Server не могат да се заредят към инстанции на MS SQL Server с по-ниска версия. При опит за такова зареждане се връща съобщение от вида: The media family on device 'ИМЕ НА ФАЙЛ' is incorrectly formed. SQL Server cannot process this media family. ВАЖНО е от кой компютър се извършва операцията - дали това е сървър или клиентска станция. Ако се работи на сървъра, процедурата минава значително по-бързо. Всички действия се извършват на локалния компютър. Ако се работи на клиентска станция е важно как е настроена връзката със сървъра (виж Инсталиране, конфигуриране и администриране на системата) и каква е скоростта на обмен на данни между станция и сървър.

- Експорт на пакет

Достъпна и за оператори с ниво Пълен достъп (Администратор на пакета). Може да се ползва независимо от вида на пакета (стандартен, демо, моментна снимка). Предназначена е за създаване на bak (архивен) файл на базата от данни съдържаща пакета на посочено от потребителя място. След активирането на точката се появява диалог за определяне на място и име на файл за запис. По подразбиране името на файла се състои от името на пакета последвано от служебен номер поставен в скоби (например Демо пакет(8).bak). Експортният файл може да се ползва за импорт на друга инстанция или просто като архивно копие.

ВАЖНО е от кой компютър се извършва операцията - дали това е сървър или клиентска станция. Ако се работи на сървъра, процедурата минава значително по-бързо. Всички действия се извършват на локалния компютър.

Ако се работи на клиентска станция е важно как е настроена връзката със сървъра (виж Инсталиране, конфигуриране и администриране на системата) и каква е скоростта на обмен на данни между станция и сървър.

- **Замяна на пакет**

Точката комбинира функциите на Изтриване и Импорт, като запазва уникалния номер, наименованието, лиценза към който е прикрепен пакета. Изисква избор на файл с разширение bak (архивен). Избраният файл трябва да е създаден чрез функцията Експорт на пакет на СКИПТЪР(i). Не се изисква определяне на наименование, вид и лиценз за пакета, а се запазват тези от съществуващия пакет.

След преминаване през специален прозорец за потвърждаване на операцията, в който се предлага създаване на архив се преминава към физическо изтриване на текущия пакет и импорт на пакета, съдържащ се в избрания файл.

- **Моментна снимка на пакет**

Функцията е достъпна за всички видове пакети с изключение на тези които са Моментна снимка. Създава подпакет от вид Моментна снимка, който се явява копие на текущия. По подразбиране именува новия пакет Моментна снимка на ИМЕ НА ТЕКУЩ ПАКЕТ - ДАТА НА СЪЗДАВАНЕ. Новият пакет е предназначен да запази леснодостъпен за справки архив, към определен момент. Не се очаква в него да се завеждат нови данни.

- **Копиране на пакет**

Функцията е достъпна за всички видове пакети. Активира едноименен прозорец, в който се определят наименование (по подразбиране името на текущия пакет предхождано от "Копие на"), вид и лиценз за пакета. При потвърждаване на копирането чрез бутон Запис се появява съобщение за изчакване. След приключване се издава съответно съобщение и се създава нов пакет, който се явява копие на текущия.

- **Архив на пакет**

Достъпна и за оператори с ниво Пълнен достъп (Администратор на пакета). Създава архивен файл в определената чрез конфигурационния файл папка (BackupPath). Файлът е със служебно име формирано от информация за момента на създаване (Година, Месец, Дата, Час, Минута, Секунда), името на продукта (SCRIPTERi) и служебния номер на пакета (пример 20151021_094242_SCRIPTERi_2.bak).

- **Архив на главния пакет**

Освен всички пакети създадени от потребителя, системата поддържа един Главен пакет. Той съдържа информация за самите пакети, за оператори на системата, нивата им на достъп до отделните пакети и друга служебна информация.

Чрез тази функция се създава архивен файл на базата съдържаща Главния пакет в определената чрез конфигурационния файл папка (BackupPath). Файлът е със служебно име формирано от информация за момента на създаване (Година, Месец, Дата, Час, Минута, Секунда), името на продукта

(SCRIPTERi) и служебна дума Main (пример 20160105_104742_SCRIPTERi_Main.bak).

- Изтриване на пакет
След преминаване през специален прозорец за потвърждаване на операцията, в който се предлага създаване на архив се преминава към физическо изтриване на пакета.

ВНИМАНИЕ! Операцията е необратима. Да се изпълнява след абсолютна сигурност от нейната необходимост.

- Права на достъп до пакет
Активира ограничена версия на прозорец Сигурност, в частта за определяне нива на достъп до текущия пакет.
- Консистентност на физическо ниво
Достъпна и за оператори с ниво Пълн достъп (Администратор на пакета). След преминаване през специален прозорец за потвърждаване на операцията, в който се предлага създаване на архив се преминава към проверка на цялостта и непротиворечивостта на базата данни от гледна точка и със средствата на MS SQL SERVER. Ако при проверката са открити определени несъответствия се прави опит за тяхното отстраняване. Връща се резултата от изпълнението на процедурата от типа *Операцията приключи успешно* или съобщение за грешка с детайлна информация.
- Компресиране
Достъпна и за оператори с ниво Пълн достъп (Администратор на пакета). След преминаване през специален прозорец за потвърждаване на операцията, в който се предлага създаване на архив се преминава към компресиране на данните и освобождаване на ненужно заетото пространство от файловете на базата данни. Операцията се изпълнява със средствата на MS SQL SERVER. Връща се резултата от изпълнението на процедурата от типа *Операцията приключи успешно* или съобщение за грешка с детайлна информация.
Препоръчва се изпълнение на тази операция след зачистване на значителен обем данни от базата. Това може да са действия по зачистване на документи, изтриване на хронологии, изтриване на множество елементи от номенклатури и др.
- Зачистване на данни от пакета
Достъпна и за оператори с ниво Пълн достъп (Администратор на пакета). Предназначена е за НЕОБРАТИМО комплексно зачистване на данни от даден пакет (обикновено копие на работен пакет) с цел подготовка за работа на нова фирма. Целта е да могат лесно да се премахнат данните от пакета, без да се премахват схемите за настройки, справките, основни таблици. При избор на точката се активира едноименен прозорец, съдържащ в йерархична структура възможните информационни елементи за зачистване. Пред всеки възел в йерархията и пред самите елементи има поле за маркиране. То представлява отметка, чрез която се селектират желани елементи или цели групи от елементи за зачистване. В горната част на прозореца има бутони за Зачистване и Изход. Чрез Изход

се затваря прозореца, а чрез Зачистване се активира същинската процедура по зачистване на данни.

Процедурата по зачистване изисква потвърждаване на операцията. Предлага и създаване на архив на пакета.

Поради сложната обвързаност на данните в системата е възможно зачистването на данни да не мине изцяло на един етап. Предвидени са 9 автоматични повторения на процедурата по зачистване. Процесът спира когато успешно се зачистят избраните елементи, или когато се изчерпят 9-те автоматични повторения. Процесът спира и когато при поредното повторение няма промяна в успешно зачистените елементи.

Ако зачистването НЕ Е успешно се визуализира списък от проблеми. Ако зачистването е успешно се издава съответно съобщение и се изисква потвърждение за активиране на процедура по компресиране на пакета.

- Анонимизиране на данни от пакета
Достъпна и за оператори с ниво Пълен достъп (Администратор на пакета). Предназначена е за НЕОБАРТИМО заличаване на данни в определени номенклатури и по вписани хронологии на промени с цел предоставяне на пакета на разработчика на системата, без да се предоставят конфиденциални данни и лични данни на физически лица.

ВНИМАНИЕ: Функцията да се ползва с копие на пакет, а не с реалния пакет данни.

При избор на точката се активира едноименен прозорец, съдържащ в йерархична структура възможните информационни елементи за анонимизиране. Това са номенклатури Обекти, Контрагенти и Лица с възможност за селекция на отделни техни полета. Данните в селектираните текстови полета се заместват със служебно генерирани текстове. Данните в номенклатурни, числови полета и полета от тип Дата се нулират (NULL). За избраните полета се анонимизира и информацията в Хронология на промените за съответната номенклатура.

Има и отметки Хронология на промените по документи, Хронология на промени в модул Хонорари, Хронология на промени в модул Човешки ресурси. Всяка от тях определя дали да се заличи вписаната текстова информация от Хронологията на промените за съответния модул. Процедурата по анонимизиране изисква потвърждаване на операцията. Предлага и създаване на архив на пакета.

- Зареждане на данни от
Точката е предназначена за импорт на данни от друг пакет или от предходна серия продукти на Униконс.

Активира подменю с точки за отделните видове зареждания. Всеки вид зареждане активира индивидуално създаден прозорец със съответната функционалност.

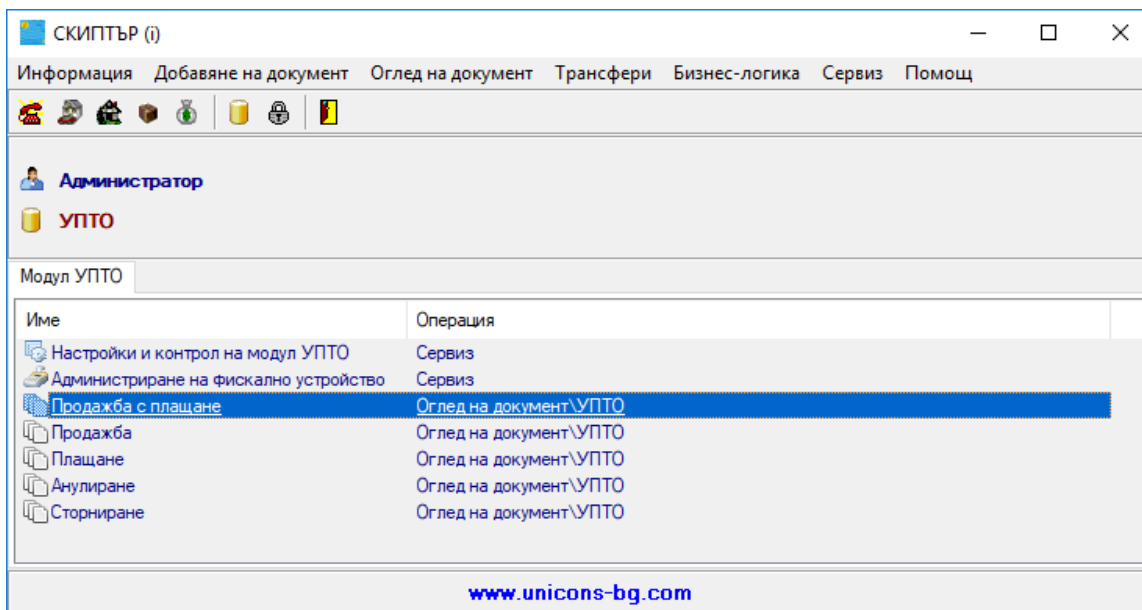
Зареждането от друг пакет дава възможност за избор на ограничено множество елементи.

Зареждането от предходната серия продукти включва продуктите за управление на МЛВР (Х-Мениджър), за Счетоводство (Скипър), за обработка на нетрудови договори (Хонорари), за обработка на ТРЗ (Корона2), за обработка на ДА (Адакта).

Следващите функционалности са достъпни за всички потребители:

- **Покажи/Скрий бележки**
Алтернативно сменя режима на работа на Централния списъчен (йерархичен) изглед, като показва или скрива полето Бележки. Настройката е индивидуална за всеки оператор.
- **Сортирани по име**
Алтернативно сменя режима на работа на Централния списъчен (йерархичен) изглед, като променя реда на изписване на пакетите. По подразбиране те са сортирани по реда на тяхното създаване. Чрез кликуване върху точката (появява се отметка пред точката от менюто) се преминава към режим на сортировка по азбучен ред на имената. Настройката е индивидуална за всеки оператор.
- **Собствени пакети**
Алтернативно сменя режима на работа на Централния списъчен (йерархичен) изглед, като променя множеството от видими пакети. По подразбиране са визуализират всички пакети, до които операторът има достъп. Чрез кликуване върху точката (появява се отметка пред точката от менюто) се преминава към режим на визуализация само на пакетите създадени (Импортирани, Заменени) от него. Настройката е индивидуална за всеки оператор.
- **Търси (Ctrl+F)**
Активира стандартен диалогов прозорец за търсене в списъка от пакети.

Основен прозорец

Този прозорец се визуализира след удостоверяване автентичността на потребителя и избор на пакет за работа. Изборът на пакет може да е ръчен или автоматичен.

В зависимост от настройките на лентите и страниците с инструменти е възможно освен този прозорец, автоматично да се активират и други функционални прозорци.

Главно меню

В горната част на основния прозорец е разположено основното меню на системата. В зависимост от активния лиценз и определените права на потребителя в него се визуализира извадка от неговите точки.

Менюто има основни точки, разположени в един или няколко реда, в зависимост от техния брой и ширината на прозореца.

Всяка основна точка или отваря подменю или активира функция на системата.

Точките от подменютата също отварят подменю или активират функция на системата.

За всяка точка от главното меню, която активира определена функционалност е предоставена възможност за добавянето ѝ към определена Лента или Страница с инструменти. Това става чрез натискане на десния бутон на мишката върху избраната точка.

Ленти с инструменти

В зависимост от настройките на лентите и страниците с инструменти, под главното меню се визуализират една или повече ленти съдържащи връзки към функции на системата. Тези ленти се изграждат и настройват или чрез точка

Сервиз/Настройка на ленти и страници с инструменти или директно от основния прозорец.

Лента за идентификация на потребител и пакет от данни

Под лентите с инструменти (може и да няма такива) има специализирана лента, даваща информация за текущия потребител и избрания пакет от данни. Ако има снимка в данните на потребителя, тя се визуализира на тази лента.

За оператори, които са администратори на системата или на пакета е дадена възможност за активиране на Симулативна работа с друг оператор относно визуалните настройки.

Функционалността е предназначена за анализ на ситуации при работа със системата, които се проявяват в зависимост от потребителя. Може да се ползва и за съдействие от страна на администратор при настройките на различните потребителски екрани на редови потребител.

Чрез кликане с десен бутон на мишката върху иконката, стояща пред името на активния оператор, се активира контекстно меню, което съдържа точки за активиране и съответно прекратяване на симулативната работа. При активиране се дава възможност за избор от списъка оператори на системата, независимо дали имат право на достъп до текущия пакет. След избора на оператор, към текста, даващ информация за името на активния оператор се допълва информация за това че режимът е Симулативна работа с ОПЕРАТОР. След активиране, всички извършени действия се регистрират като такива от името на действителния оператор, но по отношение на визуалните настройки - зареждане и корекции, информацията се свързва със оператора, избран за симулативна работа.

Информация за активната сесия по отношение на Оператор, Активен пакет и използван SQL сървър може да бъде получена и от повечето прозорци за работа със системата. Функционалност се активира чрез точка Информация за сесията в контекстното меню, чрез което се манипулират и визуалните настройки по прозорците. Самото меню се активира чрез едновременно натискане на комбинация от клавиши Ctrl + Shift + десен бутон на мишка. Тази комбинация действа върху повечето от визуалните компоненти (таблица, панел и др.).

Десктоп

Под лентата за идентификация е разположен така нареченият Десктоп. Настройките за начина на визуализация се извършват чрез Настройки на десктоп и включват определяне на цвят и лого.

Чрез контекстно меню върху него са активни:

- Нова страница
- Зареждане на лента/страница от файл

Действието е аналогично на точките от Ленти с инструменти

Страници с инструменти

В зависимост от настройките на лентите и страниците с инструменти, десктопът може да се замени с една или повече страници съдържащи връзки към функции на системата.

Освен чрез точка Сервиз/Настройка на ленти и страници с инструменти, страниците могат да се настройват и от този прозорец. Към всяка страница е

прикрепено еднотипно контекстно меню на това от Ленти с инструменти. Тук отсъства единствено точката свързана с добавяне на сепаратор и думата Лента е заменена със Страница.

Връзка към интернет страницата на УНИКОНС

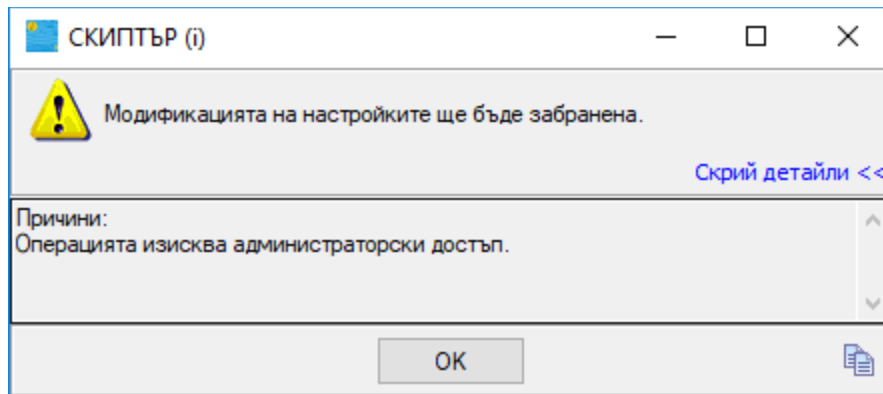
В най-долната част на прозореца е поставена връзка към интернет страницата на разработчика и притежател на авторските права на системата - фирма Униконс.

Настройки и контрол на модул УПТО

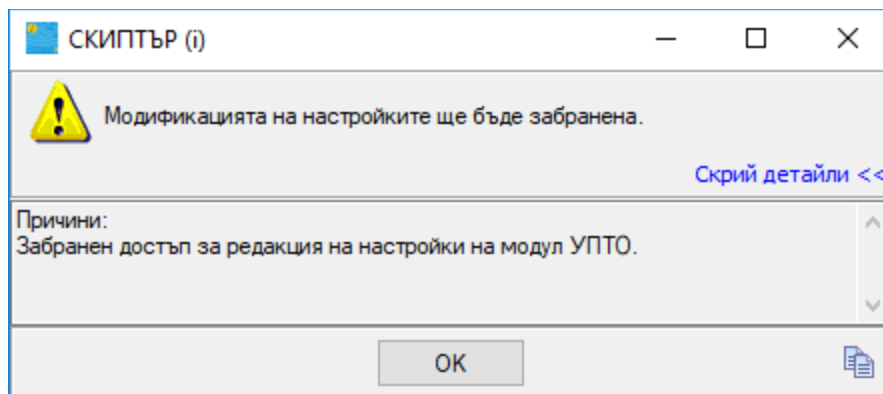
Функцията е достъпна според правата на потребителя. Активира се чрез меню Сервиз/Настройки и контрол на модул УПТО.

Предварителни проверки за допустимост на редакция на настройките.

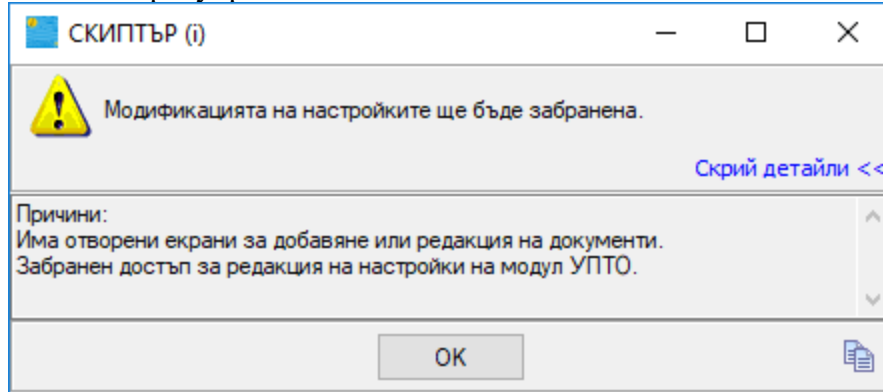
Прави се проверка за нивото на достъп на потребителя. Ако той не е Администратор на системата или Администратор на пакета се появява следното съобщение:

Ако операторът има необходимото ниво на достъп, но са му наложени ограничения за редакция на настройките на модул УПТО също се появява предупредително съобщение:

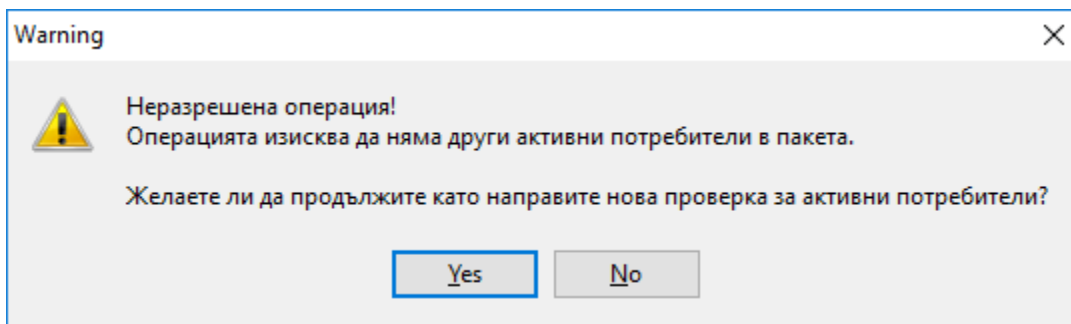
Изисква се да няма отворени документи за добавяне или редакция. Ако има такива, се появява предупредително съобщение:

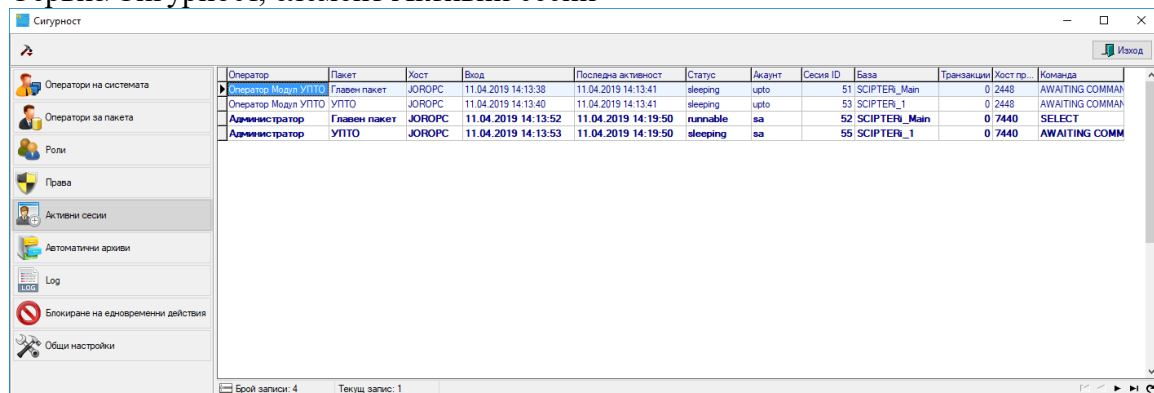
Контроли при редакция на настройките на модул УПТО.

Прозорецът се отваря в модален режим (преди неговото затваряне не могат да се активират други точки на системата).

При опит за вписване на промяна по настройките се изисква системата да не се ползва от други потребители. Ако има други активни потребители се появява предупредително съобщение:

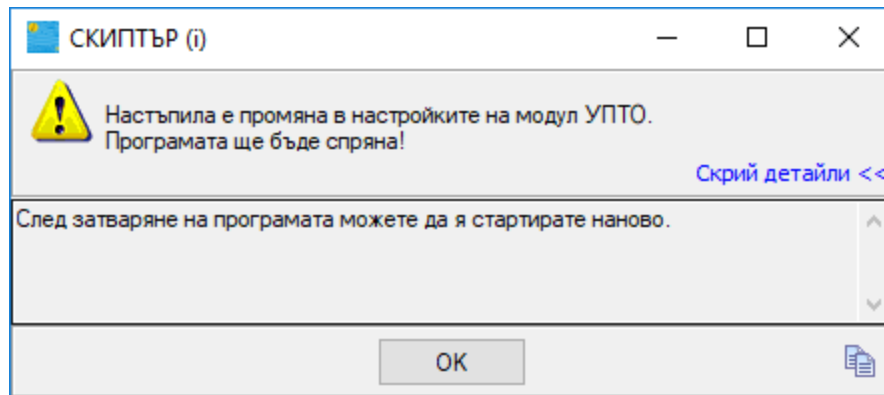

Администратор може да провери кои са активните сесии в прозорец Сервиз/Сигурност, елемент Активни сесии

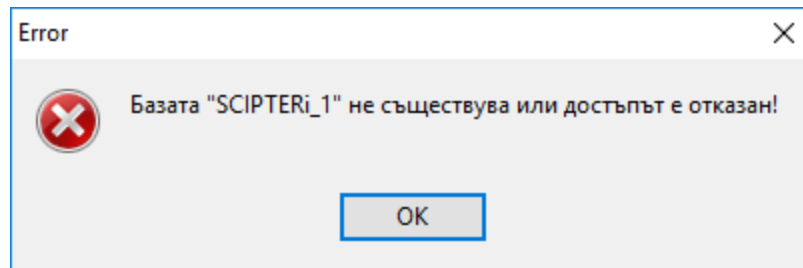
Администраторът може да Прекъсне сесията на избрани потребители с цел да постигне самостоятелна работа в пакета данни.

Потребител, на когото е прекъсната сесията, може да направи опит да я възстанови. В случай, че в периода на прекъсване са направени корекции в настройките на модул УПТО, това възстановяване няма да е възможно. Визуализира се следното съобщение:

След осигуряване на условието за самостоятелна работа, пакетът се заключва, така че други потребители да не могат да го активират до приключване на вписванията на данни по настройките на модула.

Ако потребител се опита да активира пакета в такъв момент на заключване се извежда съобщението:

Ограничения се правят с цел прилагане на направените настройки от момента на тяхното вписване за всички потребители.

Работа в прозорец Настройки и контрол на модул УПТО

Ако прозорецът е отворен без право на модификация, редица от функциите са деактивирани.

В прозореца се извършват настройки на Видове документи, Търговски обекти, Фискални устройства, Работни места. Проследява се Хронология на промени на настройките. Извършва се контрол за наличие на неоторизирана модификация на данни. Подготвят се справки. Регулират се права за редакция на настройките на модула.

Видове документи в ТО

Вид документ	Тип спрямо УПТО	Дата на първоначално конфигуриране	Дата на последна промяна	Дата на деактивиране
Продажба с плащане	Продажба с плащане	14.03.2019 14:01:00	14.03.2019 14:02:42	
Продажба	Продажба	14.03.2019 14:01:08	14.03.2019 14:02:47	
Плащане	Плащане	14.03.2019 14:01:14	14.03.2019 14:02:56	
Сторниране	Сторниране	14.03.2019 14:01:14	14.03.2019 14:03:00	
Анулиране	Анулиране	14.03.2019 14:01:14	14.03.2019 14:03:07	

Брой записи: 5 Текущ запис: 3

Това е таблица, съдържаща списък от документи, описани в СКИПТЪР(i), които ще могат да се създават в търговски обект. Всеки посочен вид документ има тип спрямо УПТО. Това е единственото поле, което подлежи на редакция. Възможните типове са:

- *Несвързан с управление на продажбите*
- *Продажба*
- *Сторниране*
- *Плащане*
- *Продажба с плащане*
- *Анулиране*

Към таблицата има прикрепено контекстно меню с точки за Добавяне, Промяна на тип спрямо УПТО, Деактивиране/Активиране, Хронология на промени.

Чрез Добавяне се активира прозорец Видове документи за избор на вид документ от СКИПТЪР(i), който да стане достъпен за създаване в търговски обект. Един Вид документ не може да бъде добавен два пъти в настройката на модул УПТО. След избора на Вид документ, в таблицата се вписва ред, като Тип спрямо УПТО е *Несвързан с управление на продажбите*. Полетата Дата на първоначално конфигуриране и Дата на последна промяна се попълват на база на часовника на сървъра. Полето Дата на деактивиране не се попълва.

Чрез Промяна на тип спрямо УПТО се отваря прозорец за избор на елемент от фиксирана номенклатура. След избора, новият тип се вписва в таблицата и полето Дата на последна промяна се актуализира спрямо времето на сървъра.

Тип документ спрямо УПТО
Несвързан с управление на продажбите
Продажба
Сторниране
Плащане
Продажба с плащане
Анулиране

Брой записи: 6 Текущ запис: 6

Деактивиране/Активиране са алтернативни точки, в зависимост от текущия статус на реда. Ако има Дата на деактивиране, активна е точката Активиране, иначе е активна точката Деактивиране. И в двата

случая се изисква потвърждение на операцията. При Деактивиране се вписва стойност в полето Дата на деактивиране на база на времето на сървъра. При Активиране се занулява стойността в полето Дата на деактивиране.

Чрез точка Хронология на промените се активира прозорец за проследяване хронологията на създаване и промени на конкретния вид документ.

Дата	Оператор	ID Вид документ в ТО	Операция	Дата на първоначално конфигуриране	Дата на последна промяна	Дата на деактивиране	ID Вид документ	Вид документ	ID Тип спрямо УПТО	Тип спрямо УПТО
11.04.2019 15:28:05	Администратор	5	Деактивиране	14.03.2019 14:01:30	11.04.2019 15:28:05	11.04.2019 15:28:05	41	Анулиране	5	Анулиране

Търговски обекти

Код	Наименование	Местонахождение	Дата на първоначалн...	Дата на последна п...	Дата на деактивиране
0001	Обект 1	Адрес 1	14.03.2019 14:03:23	16.05.2019 15:19:48	
0002	Обект 2	Адрес 2	11.04.2019 14:24:05	16.05.2019 15:19:25	
0003	Обект 3	Адрес 3	11.04.2019 14:32:40	16.05.2019 15:18:53	

Списък от търговски обекти, в които се извършват продажби, изискващи издаване на фискален бон. Всеки обект се характеризира с Код, Наименование и Местонахождение.

Към таблицата има прикрепено контекстно меню с точки за Добавяне, Редакция, Деактивиране/Активиране, Хронология на промени.

Чрез Добавяне се активира прозорец Търговски обект за завеждане на данни за нов обект.

Чрез Редакция се активира същият прозорец Търговски обект, но с цел промяна на данни за обект.

Полетата Дата на първоначално конфигуриране и Дата на последна промяна се попълват на база операцията (Добавяне или Редакция) и на часовника на сървъра. Полето Дата на деактивиране не се променя при тези действия.

Търговски обект

✓ Запис ✗ Отказ

Избор от номенклатура обекти

Код

Наименование

Местонахождение

Деактивиране/Активиране са алтернативни точки, в зависимост от текущия статус на реда. Ако има Дата на деактивиране, активна е точка Активиране иначе е

активна точка Деактивиране. И в двата случая се изисква потвърждение на операцията. При Деактивиране се вписва стойност в полето Дата на деактивиране на база на времето на сървъра. При Активиране се занулява стойността в полето Дата на деактивиране.

Чрез точка Хронология на промените се активира прозорец за проследяване хронологията на създаване и промени на конкретния обект.

Дата	Оператор	ID Търг...	Операция	Дата на първо...	Дата на по...	Дата на ...	Код	Наименование	Местонахождение
11.04.2019	Администратор	3	Добавяне	11.04.2019 14:32:40	11.04.2019 14		333	333	333
16.05.2019	Администратор	3	Редакция	11.04.2019 14:32:40	16.05.2019 15		0003	Обект 3	Адрес 3

Брой записи: 2 Текущ запис: 2

Фискални устройства

Тип	Модел	Индивидуален номер на ФУ	Номер на следваща продажба	Порт	Дата на първоначално конфигуриране	Дата на последна промяна	Дата на деактивиране
САПРЕЙД	B1	ED311389		19 com5	14.03.2019 14:06:00	11.04.2019 14:56:40	

Брой записи: 1 Текущ запис: 1

Списък от фискални устройства, които се управляват от УПТО. Характеризират се с Тип, Модел, Индивидуален номер на ФУ, Номер на следваща продажба, Порт.

Към таблицата има прикрепено контекстно меню с точки за Добавяне, Редакция, Деактивиране/Активиране, Хронология на промени.

Чрез Добавяне се активира прозорец Фискално устройство за завеждане на данни за ново устройство.

Чрез Редакция се активира същият прозорец, но с цел промяна на данни за устройство.

Чрез бутони до полетата Индивидуален номер на ФУ, Номер на следваща продажба се извикват функции за тяхната инициализация.

При запис на информацията се извършва контрол за стойността на полето Номер на следваща продажба. Изисква се то да е в интервала от 1 до 9999999. Контролира се дали не е по-малко или равно на последно регистрираната продажба. Издава се и превантивно предупреждение при прескачане на номера.

Фискално устройство

Запис Отказ

Тип:

Порт:

Модел:

Индивидуален номер на ФУ:

Номер на следваща продажба:

Настройки:

PaidMode_Cash=P
 PaidMode_Card=D
 PaidMode_Voucher=
 PaidMode_Check=C

Предупреждението е превантивно, поради възможността фискалното устройство да е било управлявано от друг СУПТО.

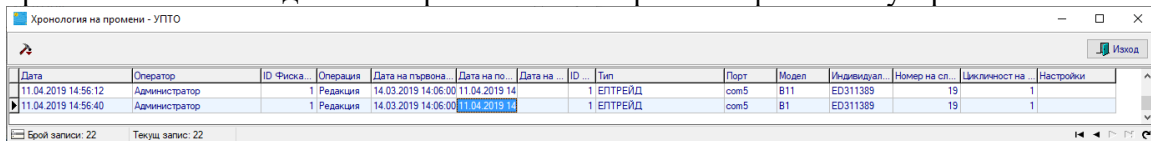
Модулът поддържа допълнителна информация за броя на рестартиранията на номерацията, за да се различават дублираните номера при превъртане на номерацията от 9999999 към 0000001.

В поле Настройки се очакват специфични настройки за конкретния модел устройство. Към полето има контекстно меню с единствена точка Подразбиращи се настройки. Чрез нея се попълват заложените в програмата настройки за съответната марка фискално устройство. В това поле се указват и различните начини на плащане. Модулът поддържа плащания В брой, Карта, Талони, Чек. Различните модели фискални устройства поддържат различни начини на плащания и при необходимост трябва да се настроят съответствия между начините за плащане на модул УПТО и съответното устройство. При липса на такава настройка, всички фискални бонове се отчитат като плащане В БРОЙ.

Полетата Дата на първоначално конфигуриране и Дата на последна промяна се попълват на база операцията (Добавяне или Редакция) и на часовника на сървъра. Полето Дата на деактивиране не се променя при тези действия.

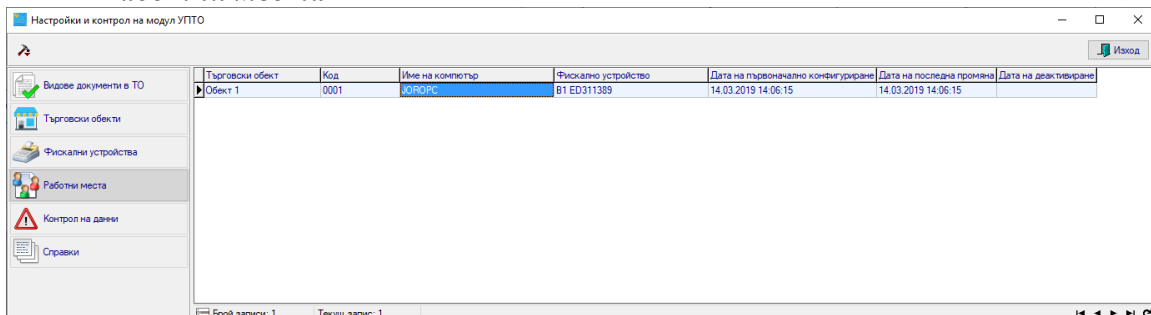
Деактивиране/Активиране са алтернативни точки, в зависимост от текущия статус на реда. Ако има Дата на деактивиране, активна е точка Активиране иначе е активна точка Деактивиране. И в двата случая се изисква потвърждение на операцията. При Деактивиране се вписва стойност в полето Дата на деактивиране на база на времето на сървъра. При Активиране се занулява стойността в полето Дата на деактивиране.

Чрез точка Хронология на промените се активира прозорец за проследяване хронологията на създаване и промени на конкретното фискално устройство.

Дата	Оператор	ID Фиска...	Операция	Дата на първона...	Дата на по...	Дата на ...	ID	Тип	Порт	Модел	Индивидуал	Номер на сл.	Цикличност на	Настройки
11.04.2019 14:56:12	Администратор		1 Редакция	14.03.2019 14:06:00	11.04.2019 14			1 ЕПТРЕЙД	com5	B11	ED311389	19	1	
11.04.2019 14:56:40	Администратор		1 Редакция	14.03.2019 14:06:00	11.04.2019 14			1 ЕПТРЕЙД	com5	B1	ED311389	19	1	

Работни места

Търговски обект	Код	Име на компютър	Фискално устройство	Дата на първоначално конфигуриране	Дата на последна промяна	Дата на деактивиране
Обект 1	0001	ЗОВОРС	B1 ED311389	14.03.2019 14:06:15	14.03.2019 14:06:15	

Представява таблица, съдържаща списък от работните места, които се намират в търговски обект. Характеризират се с Търговски обект, Код, Име на компютър, Фискално устройство.

Търговски обект и Фискално устройство се избират от едноименните таблици. Код е поле, което се вписва ръчно, а Име на компютър се изписва ръчно или се попълва автоматично на база на името на компютъра, на който се работи в момента.

Към таблицата има прикрепено контекстно меню с точки за Добавяне, Редакция, Деактивиране/Активиране, Хронология на промени.

Чрез Добавяне се активира прозорец Работно място за завеждане на данни за ново такова.

Чрез Редакция се активира същият прозорец, но с цел промяна на данни.

Чрез бутон до полето Име на компютър се извиква функция за автоматична инициализация.

Полетата Дата на първоначално конфигуриране и Дата на последна промяна се попълват на база операцията (Добавяне или Редакция) и на часовника на сървъра. Полето Дата на деактивиране не се променя при тези действия.

Работно място

✓ Запис ✗ Отказ

Търговски обект

Код

Име на компютър

Фискално устройство

Деактивиране/Активиране са алтернативни точки, в зависимост от текущия статус на реда. Ако има Дата на деактивиране, активна е точка Активиране иначе е активна точка Деактивиране. И в двата случая се изисква потвърждение на операцията. При Деактивиране се вписва стойност в полето Дата на деактивиране на база на времето на сървъра. При Активиране се занулява стойността в полето Дата на деактивиране.

Чрез точка Хронология на промените се активира прозорец за проследяване хронологията на създаване и промени на конкретното работно място.

Дата	Оператор	ID Работно място	Операция	Дата на първоначално конфигуриране	Дата на последна промяна	Дата на деактивиране	ID Търговски обект	Код	Име на компютър	ID Фискално устройство
14.03.2019 14:06:15	Георги Ангелов Даскалов	1	Добавяне	14.03.2019 14:06:15	14.03.2019 14:06:15		1	0001	JOROPC	1

Брой записи: 1 Текущ запис: 1

Контрол на данни

Настройки и контрол на модул УПТО

Видове документи в ТО

Търговски обекти

Фискални устройства

Работни места

Контрол на данни

Справки

От дата: 01.11.2009 До дата: 25.11.2009 Опресни

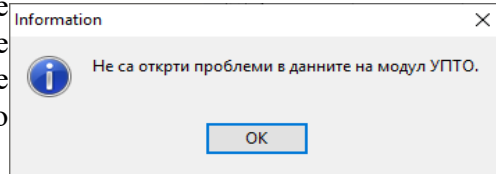
Описание на проблема	Данни - Тип	Данни - ID	Данни - Информация
----------------------	-------------	------------	--------------------

Брой записи: 0

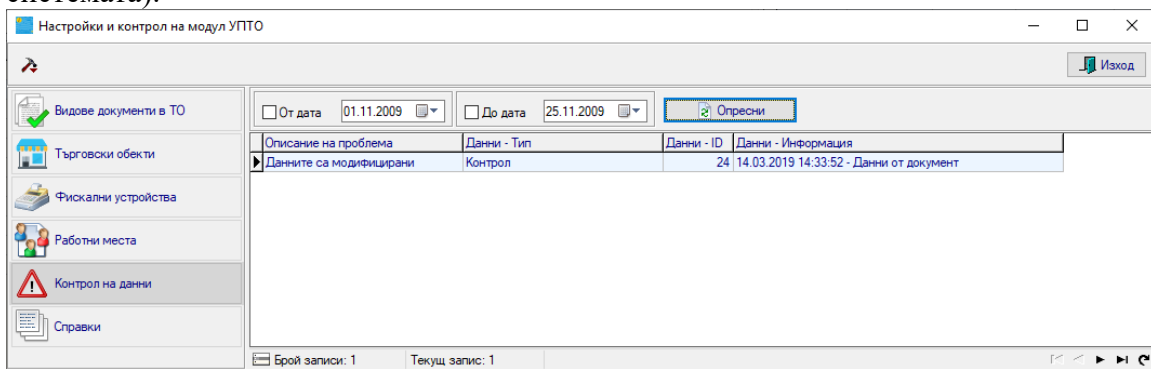
В този панел се извършва проверка за неоторизирана манипулация на подписаните данни. Чрез филтри за От дата и До дата може да се определи

диапазон за периода на проверката според датата на извършване на самата контролирана операция. Ако не са включени филтрите, проверката се извършва върху всички данни. Проверката засяга данните в таблиците за настройки, хронологиите на промените и таблицата с операции по продажбите. Контролира се и самата контролна таблица.

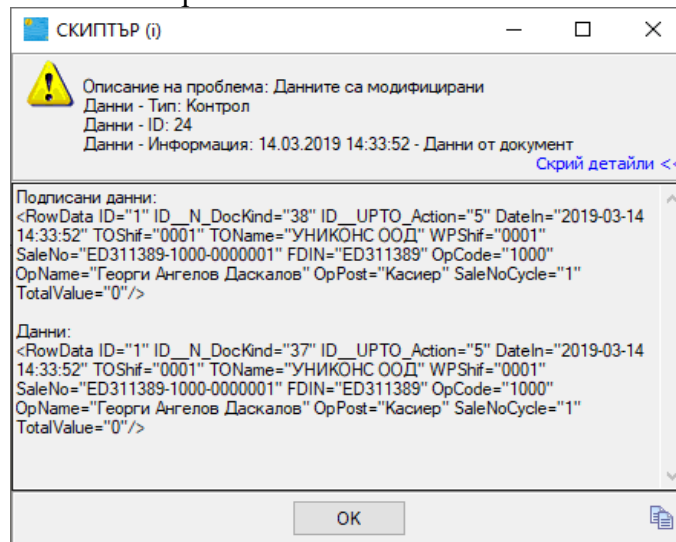
Чрез натискане на бутона опресни се активира същинската проверка. Появява се индикатор, който проследява процеса. Ако не се открият нарушения се извежда съответно съобщение.

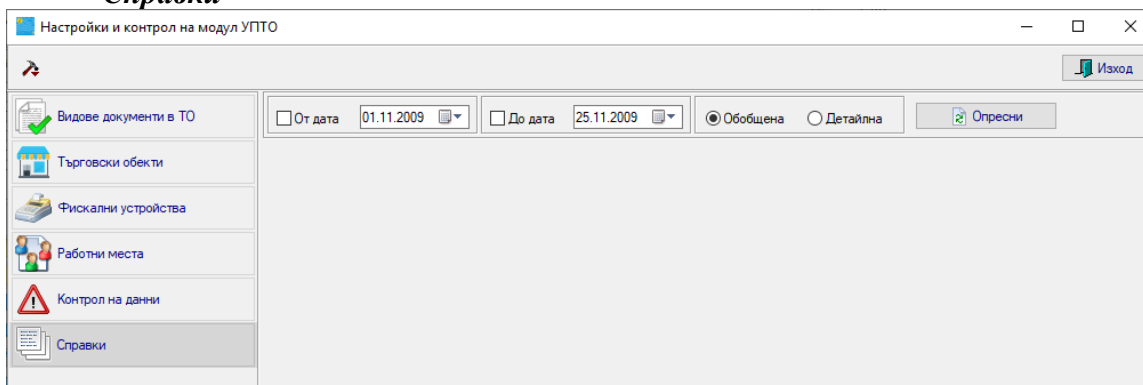
Ако се установят манипулации в някои от контролираните данни, в таблицата се извежда списък от установените проблеми (това е ситуация, до която не би следвало да се стига при коректна работа със системата).

Чрез контекстно меню с единствена точка Детайли се извежда детайлна информация за установения проблем:

Справки

В този панел се визуализират справки по данни, вписани от модула по операции по продажбите. Чрез полета за избор на От дата и До дата и отметки се определя период, за който да се извлече информацията. Чрез радиогрупа се определя дали извлечената информация е Обобщена или Детайлна. Чрез бутон Опресни се актуализира информацията на база на заведените параметри. Ако се променят параметрите, иконата на бутон Опресни примигва в жълт цвят за да покаже че показаната информация не е актуална спрямо определените параметри.

Ако е избрана визуализация на Обобщена информация, резултатът са две

Дата на операцията	Операция	Вид на документа	ID на документ	Номер на документ	Дата на документ	Бележка на документ	Код на търговски обект	Наименование на търговски обект	Код на работно място	Номер на продажба
15.03.2019 09:53:07	Откриване	Продажба с плащане					0001	УНИКОНС ООД	0001	ED311389-1000-000001
15.03.2019 09:53:21	Приключване	Продажба с плащане	34990				0001	УНИКОНС ООД	0001	ED311389-1000-000001
15.03.2019 09:53:21	Плащане	Продажба с плащане	34990				0001	УНИКОНС ООД	0001	ED311389-1000-000001

Стойка ID	Шифър	Наименование	Количество	Ед. цена без ДДС	Ед. цена с ДДС	% ТО	Стойност ТО без ДДС	Стойност ТО с ДДС	Стойност	% ДДС	ДДС	Стойност с ДДС
1		Проектиране	1	50	60	10	5	6	45	20	9	54

таблицы. Горната е на ниво общи данни за документите и съдържа следните полета:

- Дата на операцията
- Операция
- Вид на документа
- ID на документ
- Номер на документ
- Дата на документ
- Бележка на документ
- Код на търговски обект
- Наименование на търговски обект
- Код на работно място
- Номер на продажба
- Номер на фискално устройство
- Код на оператор
- Оператор
- Длъжност на оператор
- Цикличност на номер на продажба

Сума на продажба с ДДС
 Сума на продажба без ДДС
 % ДДС
 ДДС
 Стойност ТО без ДДС
 Номер на фактура
 Дата на фактура
 ID на клиент
 Код на клиент
 Клиент
 ID на вид плащане
 Вид плащане
 Сума В брой
 Сума Карта
 Сума Талони
 Сума Чек

Долната таблица е детайлна към горната, т.е. визуализират се данни за активния ред от горната таблица и съдържа следните полета:

Стока ID
 Шифър
 Наименование
 Наименование 2
 Количество
 Ед. цена без ДДС
 Ед. цена с ДДС
 % ТО
 Стойност ТО без ДДС
 Стойност ТО с ДДС
 Стойност
 % ДДС
 ДДС
 Стойност с ДДС

Ако е избрана визуализация на Детайлна информация, резултатът е една

Дата на операцията	Операция	Вид на документа	ID на документ	Номер на д.	Дата на доку.	Бележка н.	Код на търговски обект	Наименование на търговски обект
14.03.2019 14:33:52	Откриване	Продажба					0001	УНИКОНС ООД
14.03.2019 14:33:56	Приключване	Продажба					0001	УНИКОНС ООД
14.03.2019 14:33:56	Анулиране	Продажба					0001	УНИКОНС ООД
14.03.2019 14:35:08	Откриване	Продажба с плащане					0001	УНИКОНС ООД
14.03.2019 14:35:40	Приключване	Продажба с плащане	34969				0001	УНИКОНС ООД
14.03.2019 14:39:54	Плащане	Плащане	34971				0001	УНИКОНС ООД
14.03.2019 14:41:26	Сторниране	Сторниране	34973				0001	УНИКОНС ООД
14.03.2019 14:50:43	Откриване	Продажба с плащане					0001	УНИКОНС ООД
14.03.2019 14:51:03	Приключване	Продажба с плащане	34974				0001	УНИКОНС ООД
14.03.2019 14:51:03	Плащане	Продажба с плащане	34974				0001	УНИКОНС ООД
14.03.2019 14:51:17	Откриване	Продажба с плащане					0001	УНИКОНС ООД

обща таблица, съдържаща както общи данни от документа, така и детайлна информация за артикулите в тях. Таблицата има следните полета:

Дата на операцията

Операция
Вид на документа
ID на документ
Номер на документ
Дата на документ
Бележка на документ
Код на търговски обект
Наименование на търговски обект
Код на работно място
Номер на продажба
Номер на фискално устройство
Код на оператор
Оператор
Длъжност на оператор
Цикличност на номер на продажба
Сума на продажба с ДДС
Сума на продажба без ДДС
% ДДС
ДДС
Стойност ТО без ДДС
Номер на фактура
Дата на фактура
ID на клиент
Код на клиент
Клиент
ID на вид плащане
Вид плащане
Сума В брой
Сума Карта
Сума Талони
Сума Чек
ID на стока
Код на стоката
Стока
Стока (наименование 2)
Количество
Ед. цена без ДДС
Ед. цена с ДДС
% ТО
Стойност ТО без ДДС
Стойност ТО с ДДС
Стойност
% ДДС
ДДС
Стойност с ДДС

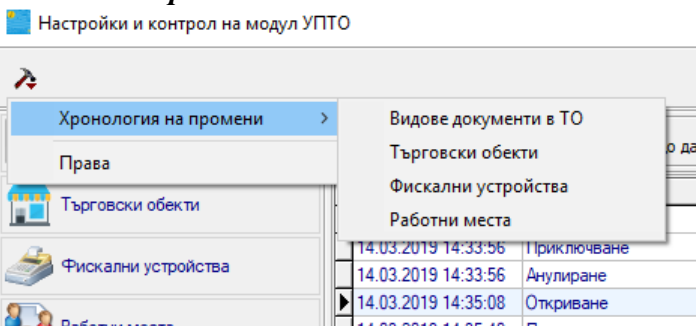
По всяка една от таблиците могат да се включат филтри, да се търси, да се сортира по произволни полета.

Всяка от таблиците може да се експортира в електронна таблица (xls, ods), HTML и RTF формат.

Търсене	F3	Експорт в редактор	Ctrl+F2
Филтър	F5	Експорт в бланка	Ctrl+F3
Премахване на филтър	Alt+F5	Експорт в HTML	Ctrl+F4
Филтър по полета	F11	Експорт в Excel	Ctrl+F7
Филтър по активното поле	Ctrl+F11	Експорт в OpenOffice	Shift+Ctrl+F7
Сортиране	F6		

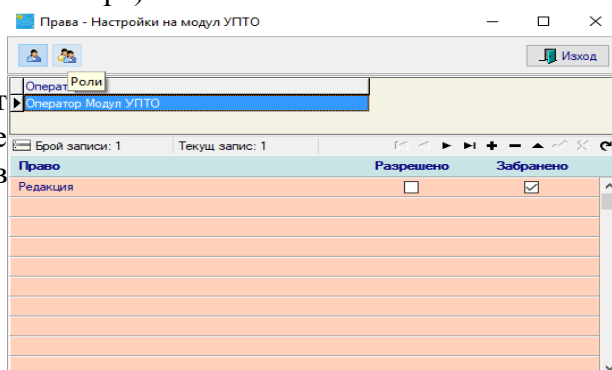
Обща хронология на промените и права

В горната лява част на прозорец **Настройки и контрол на модул УПТО** има бутон с изображение на чук. Чрез него се активира меню, съдържащо точките **Хронология на промени** и **Права**. Първата от тях активира подменю с отделните хронологии, които поддържа модулет.

Чрез точките за Хронологии на промени е дадена възможност за проследяване на всички промени в дадена таблица, а не за конкретен неин ред (функцията за проследяване на хронология на промени за конкретен ред е достъпна през съответната настройка и е описана по-горе).

Чрез точка **Права** се определят ролите и операторите, за които ще се регулира правото Редакция в прозореца.

Администриране на фискално устройство

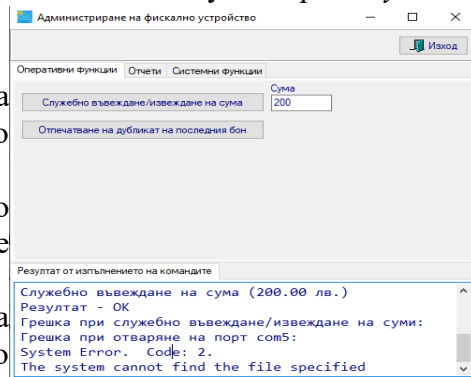
В основното меню точка Сервиз активира подменю. При наличие на модул УПТО и работа на компютър, свързан с работно място, което има активно фискално устройство в това подменю има точка *Администриране на фискално устройство*. Чрез нея се активира едноименен прозорец, в който в три отделни страници се активират Оперативни функции, правят се Отчети, активират се Системни функции. В долната част на прозореца има поле, в което се визуализира *Резултат от изпълнението на командите*.

Страница Оперативни функции съдържа:

Бутон Служебно въвеждане/извеждане на сума – изпраща команда към фискалното устройство за съответната операция.

Поле Сума. Ако въведеното в полето числото е положително, сумата се внася. Ако е отрицателно се счита, че сумата се извежда.

Бутон Отпечатване на дубликат на последен бон – изпраща команда към фискалното устройство за съответната операция.

Страница Отчети съдържа:

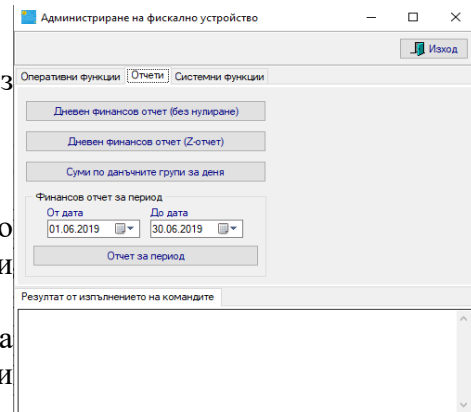
Бутон Дневен финансов отчет (без нулиране)

Бутон Дневен финансов отчет (Z – отчет)

Бутон Суми по данъчни групи за деня

Група Финансов отчет за период, която съдържа компоненти за определяне на период и бутон Отчет за период.

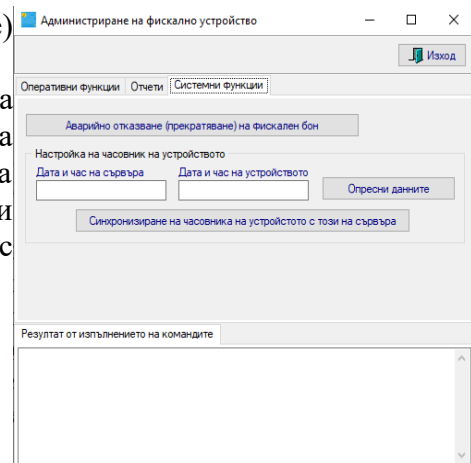
И четирите бутона, активират съответната функция на фискалното устройство и визуализират резултата от нейното изпълнение.

Страница Системни функции:

Бутон Аварийно отказване (прекръстване) на фискален бон

Група Настройка на часовник на устройството. Групата съдържа полета за визуализация на Дата и час на сървъра и на устройството и бутони за Опресни данните и Синхронизиране на часовника на устройството с този на сървъра.

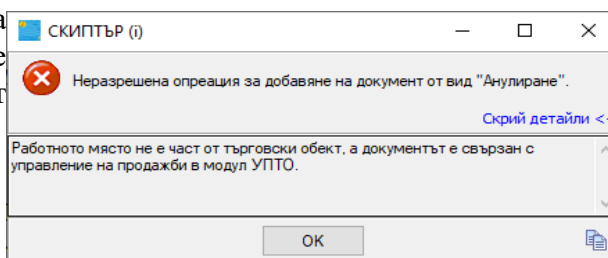
Създаване на документи в СКИПТЪР(i) при наличие на модул УПТО

При наличие на модул УПТО, при активиране на системата се установява дали компютърът се явява дефинирано и активно работно място в настройките на модула.

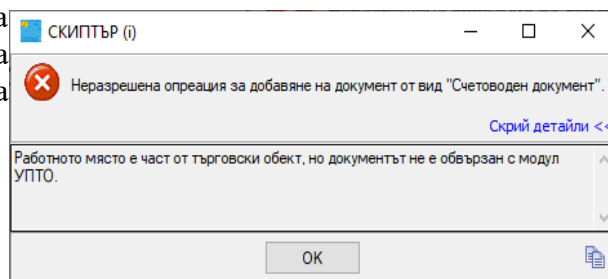
Ако компютърът НЕ СЕ ЯВЯВА РАБОТНО МЯСТО според настройките на модул УПТО се контролира да не могат да се създават или коригират документи, които спрямо модул УПТО имат един от следните типове:

- Продажба
- Сторниране
- Плащане
- Продажба с плащане
- Анулиране

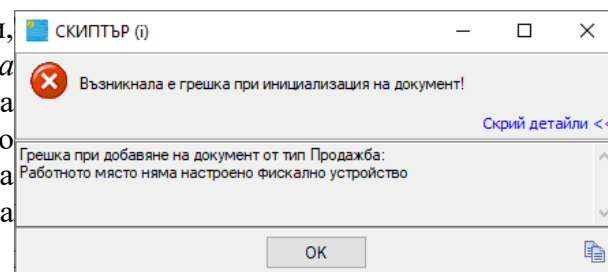
При опит за добавяне на документ от изброените типове се извежда съобщение за недопустимост на операцията.

Ако компютърът СЕ ЯВЯВА РАБОТНО МЯСТО според настройките на модул УПТО се контролира да се създават само документи, които са дефинирани в модул УПТО. При опит за добавяне на недефиниран документ се извежда съобщение за недопустимост на операцията.

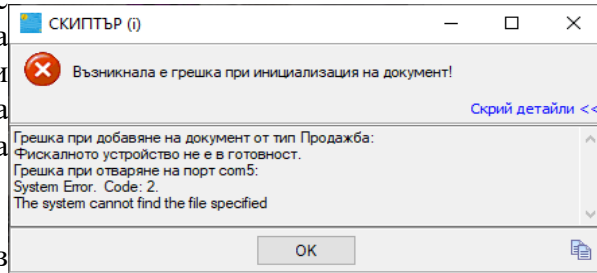

При добавяне на документи, които са тип спрямо УПТО *Продажба* или *Продажба с плащане* се изисква към работното място да има свързано фискално устройство. При липса на такова се извежда съобщение за недопустимост на операцията.

При добавяне на документи, които са тип спрямо УПТО *Продажба* или *Продажба с плащане* и наличие на свързано фискално устройство, се прави проверка за състоянието на това

устройство. При успешна проверка се генерира пореден номер на продажбата и се активира документа. При неуспешна проверка се извежда съобщение за недопустимост на операцията.

След успешно преминаване през всички контроли, в търговски обект могат да се добавят документи от всеки един от типовете спрямо УПТО.

Документи, които са определени като *Несвързан с управление на продажбите* могат да имат най-разнообразни приложения за системата (доставки, проформи фактури, протоколи и др.), но те не могат да активират функции свързани с дейностите на модул УПТО.

Документи, които са определени като *Продажба* активират процес на продажба, който няма да бъде автоматично приключен с плащане. Според организацията на системата, това може да са Фактури, Експедиционни бележи, Стокови разписки и др., които регистрират старт на процедура по продажба, но не се очаква тя да бъде платена в момента. Във всички случаи, при записа на документа, продажбата се счита приключена и не подлежи на редакция.

Документи, които са определени като *Продажба и плащане* при активиране работят аналогично на тези с тип *Продажба*. При запис отново се приключва

продажбата и тя не подлежи на редакция. В зависимост от вида плащане или се активира отпечатване на фискален бон на фискалното устройство или процесът на плащане се отлага за по-късен етап.

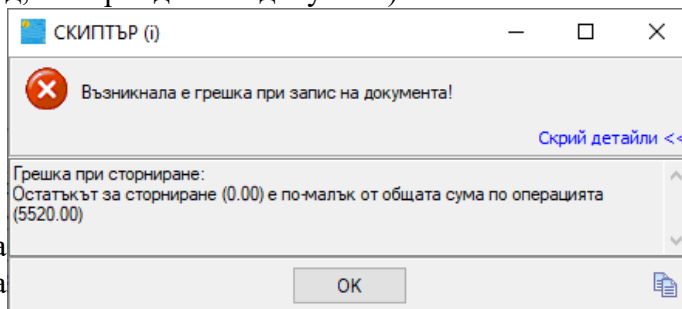
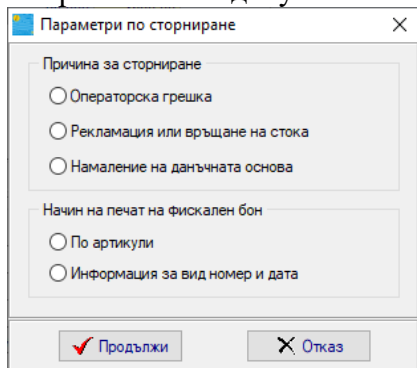
Документи, които са определени като *Плащане* изискват избор на документ

от тип *Продажба* или *Продажба и плащане*. При запис, в зависимост от вида плащане или се активира отпечатване на фискален бон на фискалното устройство или се отчита плащане без фискален бон (например с платежно). Ако се активира процес на издаване на фискален бон, в зависимост от настройките на документа е възможно да се активира прозорец Параметри по плащане. В този прозорец се уточнява начина на печат на фискален бон (детайлно по артикули или само с информация за вид, номер и дата на документ). Уточнява се и разпределението на плащането по един или повече от поддържаните начини – в брой, с карта, с талони, с чек.

При опита за издаване на фискален бон се контролира дали стойността на издадените фискални бонове по съответната продажба не надвишава стойността на самата продажба.

Документи, които са определени като *Анулиране* изискват избор на документ от тип *Продажба* или *Продажба и плащане*. При запис вписва данни за анулиране по продажбата, като се контролира дали има остатък за анулиране на база стойност на продажба, стойност на плащания и стойност на предходни анулирания.

Документи, които са определени като *Сторниране* изискват избор на документ от тип *Плащане* или *Продажба и плащане*. При запис, в зависимост от настройките на документа е възможно да се активира прозорец Параметри по сторниране. В този прозорец се уточняват причините за сторниране и начина на печат на фискален бон (детайлно по артикули или само с информация за вид, номер и дата на документ).

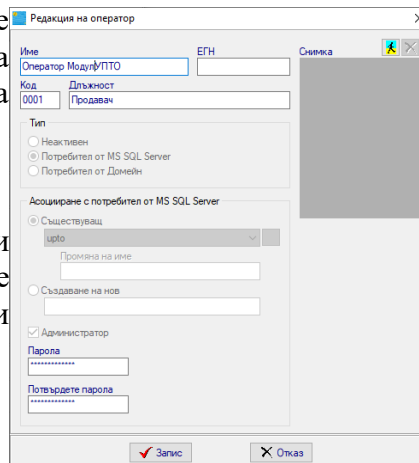

Контролира се дали има остатък за сторниране на база стойността на избраното плащане и стойността на предходни сторнирания по него.

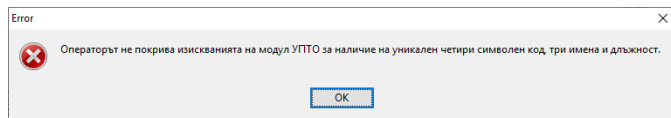
Специфични настройки и контроли в СКИПТЪР(i) при ползване на модул УПТО

Управление на оператори и роли

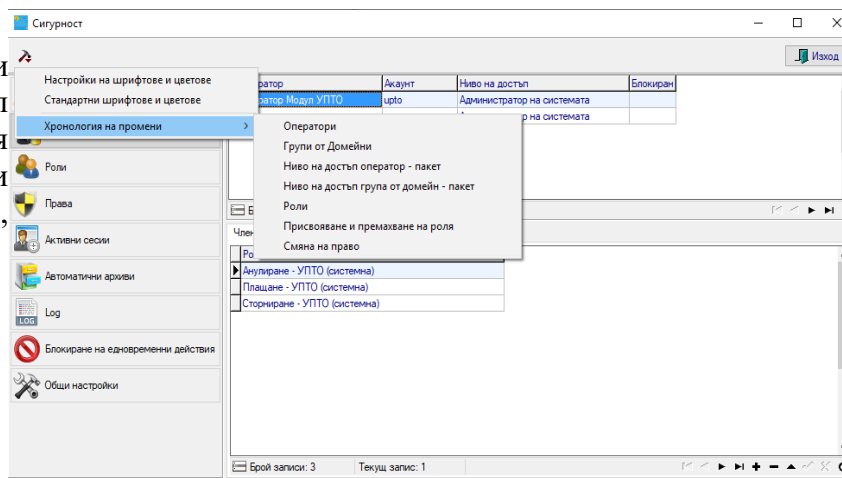
В прозорец Сигурност на СКИПТЪР(i) се завеждат и коригират данни за оператори, роли, нива на достъп, права. Подробно описание има в темата Прозорец Сигурност и нейните подтеми.

При наличие на модул УПТО са наложени редица допълнителни контроли по отношение данните за операторите, ако им се присвояват роли свързани с продажби в търговски обект.

В този прозорец има достъп до цялата хронология на промени свързани с оператори, роли, права.

Чрез него се задава и ниво на достъп за одиторския профил на НАП.

Видове документи на СКИПТЪР(i)

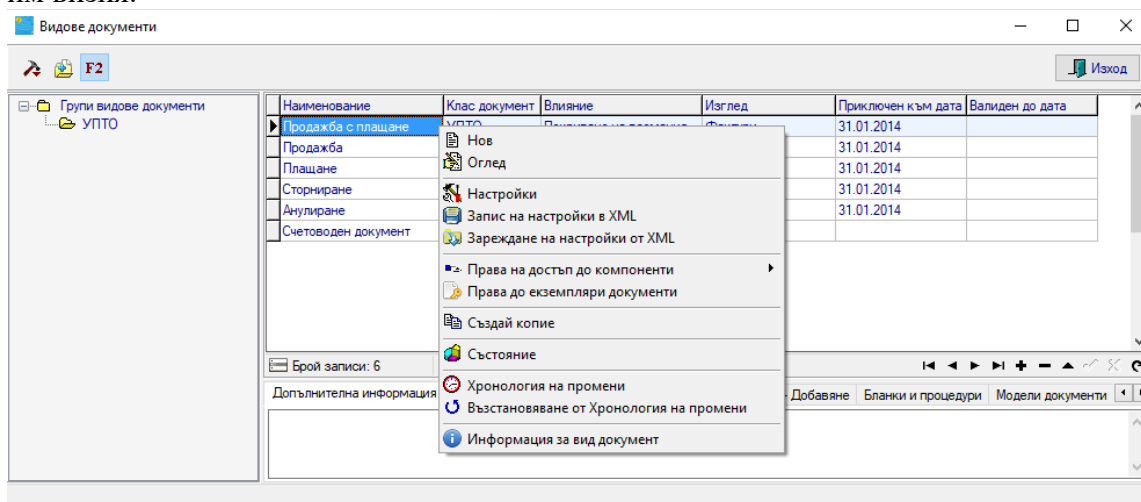
СКИПТЪР(i) е предназначена за управление на ресурсите и процесите в предприятието. Системата е отворена за изграждане на различни модели според спецификата на приложение.

Изградена е на базата на взаимно свързани и относително самостоятелни модули.

Заложената концепция позволява дефиниране на класове и видове документи, чрез които се завежда движението и се променя състоянието на ресурсите.

Класовете дефинират физическото съдържание на документите и начина им на влияние върху състоянието на ресурсите. От всеки клас могат да бъдат дефинирани множество видове документи.

Видовете определят логиката на работа на документите и потребителската им визия.

За всеки **Клас** и **Вид документ** системата предлага възможност за визуализация на настройките му във HTML формат. Повече информация може да намерите в помощния файл Scripteri.chm в темите **Прозорец Видове документи**, **Прозорец Класове документи**.

Специфични настройки на документите свързани с управление на продажбите

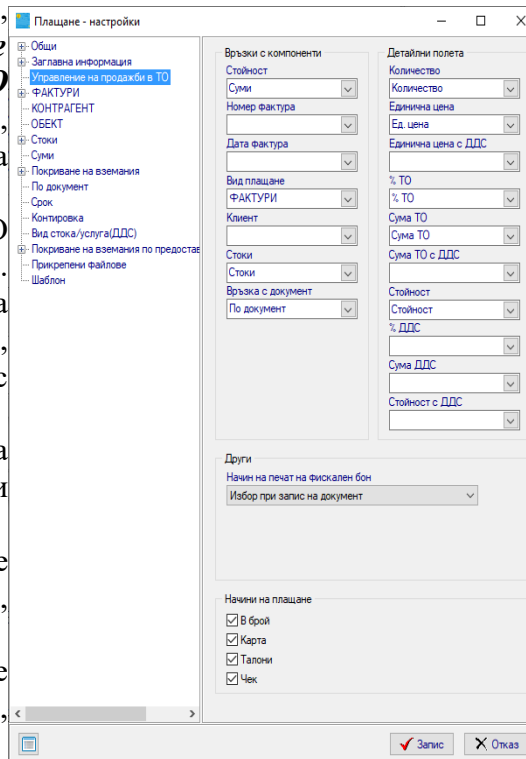
Всеки вид документ на СКИПТЪР(i), който е включен и активен в списък **Видове документи в ТО с Тип спрямо УПТО** свързан с процесите по продажба, плащане, сторниране или анулиране изисква допълнителни специализирани настройки.

За различните типове спрямо УПТО има минимална разлика в настройките. Настройват се връзки с компоненти за Стойност, Номер фактура, Дата фактура, Вид плащане, Клиент, Стоки, Връзка с документ.

За всички типове спрямо УПТО са задължителни настройките Стойност и Стоки.

Настройката Вид плащане е задължителна за типове Сторниране, Плащане, Продажба и плащане.

Настройката Връзка с документ е задължителна за типове Сторниране, Плащане, Анулиране.

За компонента Стоки се настройват и връзки с полета за

- *Количество
- *Единична цена
- Единична цена с ДДС
- *% ТО
- *Сума ТО
- Сума ТО с ДДС
- *Стойност
- *% ДДС
- Сума ДДС
- Стойност с ДДС

За връзки с полетата, маркирани със звезда, при неизбрано поле от стоков компонент, автоматично се свързват с едноименните полета от него. За връзки с полета без звезда, при неизбрано поле от стоков компонент се активират функции за тяхното изчисление. На база настройките, при записа, документа подава информация към модул УПТО, която да бъде вписана в таблицата за хронология на процесите свързани с модул УПТО. В зависимост от типа на документа спрямо модул УПТО се активира и функция за отпечатване на фискален бон за плащане или сторниране на фискалното устройство.

За документи с тип спрямо УПТО Продажба и плащане, Плащане, Сторниране има допълнителна настройка Начин на печат на фискален бон. Възможни са следните стойности на тази настройка:

Избор при запис на документите – изборът се предоставя при записа на всеки конкретен документ.

По артикулите – отпечатва се фискален бон с всички артикули от стоковия компонент.

Информация за вид, номер и дата на документите – отпечатва се фискален бон с единствен артикул съдържащ наименование на документа (от настройката Вид плащане), номер документ (от настройката Номер фактура), дата документ (от настройката Дата фактура).

За документи с тип спрямо УПТО Продажба и плащане, Плащане има допълнителна настройка Начин на плащане. Състои се от отметки за възможните начини на плащания чрез УПТО – В брой, Карта, Талони, Чек. Ако няма нито една отметка, плащанията се подават към фискалното устройство като плащания В брой. Ако има единствена отметка, плащането се извършва по избрания начин, без допълнителен диалог при запис на документа. Ако има маркирани повече от един начин на плащане, при запис на документа, в диалог се разпределя общата сума за плащане по възможните начини.

Задължително е ползваните начини за плащане да са конфигурирани в настройките за съответното фискално устройство.

За документи с тип спрямо УПТО Сторниране, Анулиране има допълнителна настройка Обръщане на знаците. Модул УПТО очаква задължително положителни стойности за тези операции, независимо че техният характер е да намалят плащания или продажби. Ако в самия документ на СКИПТЪР(i) се очаква стойностите да са отрицателни (Кредитно известие например) то е необходимо настройката да се включи, за да се подадат коректни данни към модул УПТО.

За документи с тип спрямо УПТО Сторниране има допълнителна настройка Причина за сторниране.

Възможни са следните стойности на тази настройка:

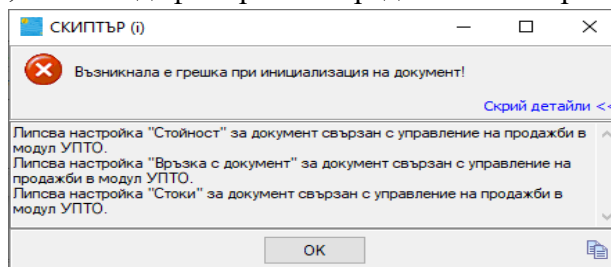
Избор при запис на документите – изборът се предоставя при записа на всеки конкретен документ.

Операторска грешка

Рекламация или връщане на стока

Намаление на данъчната основа.

При създаване на нов документ, който е дефиниран с определен тип спрямо

УПТО се осъществява контрол за коректност на настройките и при констатирано съответствие се извежда съответно съобщение и процесът се прекратява.